

Gida azkarra

Memoria historikoaren lanketa ikasgelan

Sharing European Memories at School proiektuaren xedea da memoria historikoa Derri-gorrezko Bigarren Hezkuntzan txertatzea, hain zuzen ere, gizarte zientzien ikasgaian. Memoriaren eta historiaren arteko desberdintasunak aztertuz, informazio iturri historikoen beste ikuspuntu bat landu dezake ikasleak. Honela, proiektu honetan, gizarte zientzien ikasgaian ohikoak diren idatzizko iturrien analisiak ahozko historiako erremintekin osatzea proposatzen da.

Proiektu honen helburu nagusia ahozko historia landuz eta memoria historikoa analizatuz ikasleen oinarrizko konpetentziak garatzea da. Proiektuaren balio erantsiak honako hauek dira:

- Oinarrizko hezkuntza konpetentzien garapena, batez ere pentsamendu kritikoa eta analitikoa, ikasleen autonomia eta taldean lan egiteko gaitasunak.
- Iraganak gure egungo gizartean nola eragin duen hobeto ezagutzea eta hiritar-tasunaren kontzientzia hartzea.
- Ikasleak informazio iturrien lanketan trebatzea, beraientzat motibagarria izan daitekeen metodologia bat landuz.
- Ikaste-prozesua lehenesten duen metodologia aktiboa garatzea.
- Ikasleek ulertzea historiaren kontakizuna ez dela bat eta bakarra. Aitzitik, kontakizun anitzez eta konplexuez osatuta daudela iraganaren interpretazioak.
- Ikasgelan ahozko lekukotasunekin lan egiteko aukera eskaintzea.
- Belaunaldi ezberdinetako komunitate bateko kideen arteko komunikazioa indartzea eta eskola komunitatearen parte hartzea sustatzea.
- Historiaren eta gizarte-zientzien ikuspuntu globalizatzailea eta integratzailea garatzea.
- Museoetara edota memoria-lekuetara irtenaldiak egitea, ikasleek haien inguru nea hobeto ezagutu dezaten.

Proiektuaren sekuentzia didaktikoak bost ataza ditu:

- 1. ataza:** memoria eta historia kontzeptuen eta haien arteko desberdintasunen analisia.
- 2. ataza:** aztertutako gertakari historikoak bizi izan zituzten gizabanakoak elkarriketatzea.
- 3. ataza:** aurrez egindako elkarriketak analizatzea, testuinguru historikoa, gertakarien kausak eta orainaldiko ondorioak eta gertakariak eta iritziak erlazioan jarri.
- 4. ataza:** pentsamendu kritikotik abiatuta, aztertutako memoriak eta informazio historikoa erlazionatzen dituen sormenezko lan bat burutzea.
- 5. ataza:** beste ikastetxe batzuetan landu diren esperientziak ezagutzea eta ikastetxe hauekin sormenezko lanak, jasotako materialak eta esperientzia pertsonalak partekatzea.

1

Memoria historikoa

Jendarte batek bere iraganetik zer eta nola oroitzen duen da. Hau da, bere iraganaldiaren zein irudi gizarteratu eta eraikitzen duen; hurrengo belaunaldiei jendarte horren identitatearen osagarri bezala transmitituko diena. Jendartearentzat esanguratsuak diren gertakari, leku, testu, objektu eta ikurren multzoa da beraz. Memoria gizarte egitate bat da, oraina iraganeko elementuak berre-raikiz osatzen duena: kontzeptu ezberdinak interpretatuz, identitatea sortuz, aldaketa sozialak ahalbidetuz, iraganeko gertakariei zilegitasuna emanaz, komunitateko balioetan heziz... Giza taldeek kolektiboki gogoratzen dute tradizioak sortaraziz, iraganaldia gogoratzen duten ekimenak antolatuz, ospakizunak eginez, egutegiak finkatuz, erritoak gauzatuz... Era berean, memoria historikoak dialektika, tirabira, gatazka, elkarrekintza eta negoziaketa sozialen emaitza dira. Memoria baliabide erretoriko, ideologiko, identitario eta politikoa ere bada, dela boterea erabiltzeko, dela hura kritikatzeko, dela hura zalantzan jartzeko; edo bestela, haren aurrean tinko irauteko.

2

Sekuentzia didaktikoa

Jatorrizko sekuentzia didaktikoa 20 ikastordurako diseinatuta dago. Alabaina, eskolaren testuingurura eta beharrianetara erabat moldagarria da (ikus taula).

Hezkuntza sistema eta curriculumaren arabera, DBH-ko edo Batxilergoko ikasleei begira diseinatuta dago sekuentzia didaktikoa. 14 eta 18 urte bitarteko ikasleekin erabili ahal izateko nahikoa malgutasuna du sekuentzia didaktikoak.

Sharing European Memories at School - SEM@S Comenius multilateral programako proiektu bat da, Europako Batasuneko Etengabeko Formazio programak finantzatutakoa. Proiektuak bi urtetako iraupena izan du, 2011ko urtarrilaren 2012ko abenduaren artean. Proiektu hau Euskal Herriko, Erresuma Batuko, Norvegiako, Italiako eta Esloveniako sei erakunderen artean garatu da.

HASI AURRETIK

Jarduera	Azalpena	Iraupena
Proiektuaren aurkezpena	Proiektuaren aurkezpena (helburuak, jarduerak eta ebaluazioa) eta ikasleen aurrezagutzak aztertzekeo jardura	ordu 1

1. ATAZA: KONTZEPTU OROKORRAK

Jarduera	Azalpena	Iraupena
Testuinguru historikoa	Aztertuko duten prozesu edo gertakari historikoaren testuingurua lantzea	ordu 1
Memoria kontzeptua	Memoria kontzeptua, nola transmititzen eta eraikitzen den aztertzea	ordu 1
Historia eta memoria	Ikertuko duten gaiaren memoria eta historiaren arteko ezberdintasunak identifikatzea	ordu 2

2. ATAZA: AHOZKO LEKUKOTASUNAK

Jarduera	Azalpena	Iraupena
Elkarrizketa tekniken formazioa	Oinarrizko elkarrizketa tekniketan trebatzea	ordu 1
Lekukoen testuingurua eta galdetegiaren prestatzea	Ikasleek elkarrizketatuko duten lekukoaren testuingurua aztertzea eta elkarrizketa gidoia prestatzea	ordu 1
Elkarrizketak	Lekukotasunak jasotzea	ordu 2

3. ATAZA: ANALISIA

Jarduera	Azalpena	Iraupena
Elkarrizketen analisia	Elkarrizketaren analisia	ordu 2
Historia eta memoria konparatzea	Ikergaian historia eta memoria konparatzea	ordu 2

4. ATAZA: SORMENEZKO LANA

Jarduera	Azalpena	Iraupena
Sormenezko lana	Informazio historikoa eta memoriaren analisi kritikoa lantzen dituen sormenezko lana egitea.	5 ordu

5. ATAZA: EUROPAKO MEMORIA PARTEKATZEA

Jarduera	Azalpena	Iraupena
Partekatzea	Materialen, sormenezko lanen eta bizipen pertsonalen bitartez, beste eskolek izandako esperientziak ezagutzea eta partekatzea	ordu 2

Informazio gehiagorako eta inplementaziorako gomendioak jasotzeko dokumentu osoa irakurtzea iradokitzen dizugu. Ondoko helbidean duzu eskuragarri:

www.memoriesatschool.aranzadi-zientziak.org

Koordinatzailea

Aranzadi Zientzia Elkartea · www.aranzadi-zientziak.org
Donostia – (Euskal Herria)

Bazkideak

Futura · www.cfp-futura.it
Bologna (Italia)

Stiftelsen Arkivet · www.stiftelsen-arkivet.no
Kristiansand (Norvegia)

Adam Mickiewicz University · www.amu.edu.pl
Poznan (Polonia)

Kranj City Library · www.kr.sik.si
Kranj (Eslovenia)

Royal Armouries · www.royalarmouries.org
Leeds (Erresuma Batua)

Irakasleak

"Ikasleek gozatu egin dute, taldeetan ondo egin dute lan eta historia eta memoria erlazioan jartzeko ikerlanak burutzean, erabakiak hartzen trebatu dira." Euskal Herria.

"Beti nabil ikasleen interesa sustatzen duten material egokiak bilatzen. Proiektu honetan dauden baliabideak oso aproposak direlakoan nago." Erresuma Batua.

"Berritzailea da eta asko gustatu zitzaizen metodologia nire ikasleei." Norvegia.

"Bai metodologiak eta baita diseinatutako jarduerak ere, pena merezi dute. Eraitza esanguratsuak ematen ditu" Polonia.

Ikasleak

"Edukiak liburuetan irakurrita ikasi beharrean, gudan parte hartu zuten pertsonekin egon gara, hori guztia benetan bizi izan zutenekin alegia. Askoz interesgarriagoa izan dela deritzot. Azken finean, gauza ezberdin eta anitzak egin ditugu eta historiako ohiko klase batean ezagutuko ez genukeen jendea ezagutu dugu." Erresuma Batua.

"Nire familia elkarrizketatzea eta nire guraso eta aiton amonen bizitzari buruz gehiago jakitea gustatu izan zait bereziki." Euskal Herria.

"Zoragarria eta dibertigarria izan da proiektuan parte hartzea, lan egiteko era berri bat izan delako." Norvegia.